

dust. -बन्धः suppression of menstruation. -मूर्तिः the god Brahmā. -मेघः a cloud of dust. -रसः, -व (व) -लम् darkness. -शयः a dog; L. D. B. -शुद्धिः f. pure condition of the menses. -सारथिः wind; L. D. B. -हरः 'dirt-remover', a washerman.

रजसानुः 1 A cloud. -2 Soul, heart.

रजस्यति Den. P. To be scattered as dust.

रजस्वल a. [रजस्-बलच्] 1 Dusty, covered with dust; अङ्गना इव रजस्वला दिशो नो बभूवुरवलोकनक्षमाः R. 11. 60; Śi. 17. 61 (where it also means 'being in menses.'). -2 Full of passion (रजस्) or emotion; रजस्वलमनित्यं च भूतावासमिमं त्यजेत् Ms. 6. 77. -लः A buffalo. -ला 1 A woman during the menses; रजस्वलाः परिमलिनाम्बरश्रियः Śi. 17. 61; Y. 3. 229; R. 11. 60. -2 A marriageable girl.

रज्जुः (Uṇ. 1. 15) f. A rope, cord, string. -2 N. of a sinew proceeding from the vertebral column. -3 A lock of braided hair. -Comp. -दालकः a kind of wild fowl; so रज्जुवालः; Ms. 5. 12. -पेडा a rope-basket.

रज्जुकः See रज्जु; व्याकुलमुक्तरज्जुके Śi. 12. 24.

रज्जुकृ 8 U. To use as a rope; in सर्पं रज्जुकरोति.

रज्जू 1, 4 U. (रजति-ते, रज्यति-ते, रक्त; pass. रज्यते; desid. रिरक्षति) 1 To be dyed or coloured, to redden, become red, glow; कोपरज्यन्मुखश्रीः U. 5. 3; नेत्रे स्वयं रज्यतः 5. 36; N. 3. 120; 7. 60; 22. 52. -2 To dye, tinge, colour, paint. -3 To be attached or devoted to (with loc.). देवानियं निषधराजश्चस्यजन्ती रूपादरज्यत नले न विदर्भसुभूः N. 13. 38; S. D. 111. -4 To be enamoured of, fall in love with, feel passion or affection for. -5 To be pleased, satisfied, or delighted. -Caus. (रज्यति-ते) 1 To dye, tinge, colour, redden, paint; सा रज्यित्वा चरणौ कृताशीः Ku. 7. 19; 6. 81; Ki. 1. 40; 4. 14. -2 To please, gratify, propitiate, satisfy; ज्ञानलवदुर्विदग्धं ब्रह्मापि नरं न रज्यति Bh. 2. 3; (रज्यति also in this sense; see Ki. 6. 25); स्फुरतु कुचकुम्भयोरुपरि मणिमञ्जरी रज्यतु तव हृदयदेशम् Gīt. 10. -3 To conciliate, win over, keep contented; समीक्ष्य स धृतः सम्यक् सर्वा रज्यति प्रजाः Ms. 7. 19. -4 To hunt deer (रज्यति only in this sense). -5 Ved. To worship.

रज्जक a. [रज्यति रज्जु-णिच् षुल्] 1 Colouring, painting, dyeing. -2 Exciting love or passion. -3 Pleasing, amusing. -कः 1 A painter, dyer; Ms. 4. 216. -2 An exciter, a stimulus. -कम् 1 Red sandal. -2 Vermilion.

रज्जन a. (-नी f.) 1 Colouring, dyeing. -2 Pleasing, gratifying, delighting. -3 Exciting passion. -4 Conciliating, keeping contented. -नम् [रज्यतेऽनेन रज्जु-करणे ल्युट्] 1 Colouring, dyeing, painting. -2 Colour, dye. -3 Pleasing, delighting; keeping contented, gratifying, giving pleasure; राजा प्रजारज्जनलब्धवर्णः R. 6. 21; तथैव सोऽभूदन्वर्थो राजा प्रकृतिरज्जनात् 4. 12. -4 Red sandal-wood.

-5 The Munja grass. -6 (In gram.) Nasalizing (a sound.).

रज्जनी 1 The Indigo plant. -2 Turmeric. -3 Red arsenic. -4 Saffron. -5 (In music) A particular Śruti.

रञ्जित p. p. 1 Coloured, dyed. -2 Moved, excited. -3 Delighted, pleased, amused.

रद् 1 P. (रटति, रटित्) 1 To shout, scream, yell, cry, roar, howl; घोराश्वाराटिषुः शिवाः Bk. 15. 27; पपात राक्षसो भूमौ रराट च भयंकरम् 14. 81. -2 To call out, proclaim loudly. -3 To shout with joy, applaud. -4 To ring, sound; कर्णे रटन् कटु कथं न बटुर्विषहः Mv. 3. 31. -5 To lament, wail. -6 To crash (as an axe).

रटनम् [रट्-ल्युट्] 1 The act of crying, screaming or shouting. -2 A shout of applause, approbation.

रटन्ती N. of the fourteenth day in the dark half of Māgha; माघे मास्यसिते पक्षे रटन्त्याख्या चतुर्दशी । तस्यां प्रदोष-समये पूजयेत् सुण्डमालिनीम् ॥

रटितम् A scream, shout, yell, cry; Mu. 1. 21.

रट् 1 P. (रठति) To speak.

रण् 1 P. (रणति, रणित्) 1 To sound, ring, tinkle, jingle (as anklets &c.); रणद्विराघट्टनया नभस्वतः पृथग्विभिन्न-श्रुतिमण्डलैः स्वरैः Śi. 1. 10; चरणरणितमणिनूपुरया परिपूरितसुरत-वितानम् Gīt. 2. -2 To go. -3 Ved. To rejoice.

रणः, -णम् [रण्-अप्] 1 War, combat, fight; रणः प्रवृत्ते तत्र भीमः प्लवगरक्षसाम् R. 12. 72; वचोजीवितयोरासीद्द्वि-निःसरणे रणः Subhāṣ. -2 A battle-field. -णः 1 Sound, noise. -2 The quill or bow of a lute. -3 Motion, going. -4 Delight, joy (Ved.). -Comp. -अग्रम् the front or van of a battle. -अङ्गम् any weapon of war, a weapon, sword; सस्यन्दे शोणितं व्योम रणाङ्गानि प्रजज्वलुः Bk. 14. 98. -अङ्गणम्, -नम् a battle field. -अजिरम् a battle-field, arena. -अतिथिः a battle-guest; श्लाघ्यः प्राप्ते रणातिथिः Pañcharātram 2. 13. -अन्तकृत् m. N. of Viṣṇu. -अपेत a. flying away from battle, a fugitive; स बभार राक्षसा रणपण्डिताः Bk. 8. 42. -अभियोगः engaging in battle. -अलंकरणः a heron. -आतोद्यम्, -तूर्यम्, -दुन्दुभिः a military drum. -आयुधः a cock. -उत्साहः prowess in battle. -कर्मन् n. fighting. -क्षितिः f., -क्षेत्रम्, -भूः f., -भूमिः f., -स्थानम् a battle-field. -गोचर a. engaged in battle. -धुरा the front or van of battle, the brunt of battle; ताते चाप-द्वितीये बहति रणधुरां को भयस्यावकाशः Ve. 3. 5. -पण्डितः 1 a warrior. -2 a. skilled in warfare; अभीषयन्त ये शक्रं राक्षसा रणपण्डिताः Bk. 8. 42. -प्रिय a. fond of war, warlike. (-यः) a falcon. -मत्तः an elephant. -मार्ग-कोविद् a. experienced in the art of war. -मुखम्, -मूर्धन् m., -शिरस् n. 1 the front of battle, the head or van of fight; पुत्रस्य ते रणशिरस्ययमप्रयायो Ś. 7. 26; 6. 29. -2 the van of an army. -रङ्गः 1 the space between the